

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia kwietnia 2010 r.

LSZ-410-14-05/2009
P/09/127

**Pan
Marian Maliński
Przewodniczący Zarządu
Unii Miast i Gmin Dorzecza Regi
z siedzibą w Gryficach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła kontrolę związku międzygminnego o nazwie Unia Miast i Gmin Dorzecza Regi z siedzibą w Gryficach, zwanego dalej „UMGDR” lub „Związkiem”, w zakresie gospodarowania mieniem w latach 2003 – 2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 25 lutego 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Przewodniczącemu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działalność UMGDR w zakresie wyłaniania i funkcjonowania organów związku, prowadzenia gospodarki finansowej oraz zarządzania mieniem.

UMGDR utworzony został na podstawie uchwał 9 rad gmin (założycieli Związku) w celu udzielania pomocy gminom (członkom Związku) w realizacji zadań samorządu terytorialnego, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania procesów inwestycyjnych i współpracy transgranicznej (§ 5 statutu) i w dniu 1 października 1991 r. wpisany do rejestru związków międzygminnych. W okresie przeprowadzania czynności kontrolnych członkami Związku były gminy: Gryfice, Trzebiatów, Płoty, Resko, Łobez, Świdwin, Brojce, Rewal i Karnice.

Statut UMGDR został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Szczecińskiego Nr 13 z dnia 25 października 1991 r., pod poz. 187. Statut nie zawierał wykazu gmin uczestniczących w Związku, co było niezgodne z przepisami art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym² (usg). Wykaz gmin - członków UMGDR określony

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.

został w załączniku nr 1 do znowelizowanego statutu wprowadzonego uchwałą Nr 6/97 Walnego Zgromadzenia UMGR z dnia 29 grudnia 1997 r. Powyższa zmiana statutu została przyjęta uchwałami zainteresowanych gmin, zarejestrowana przez organ prowadzący rejestr związków międzygminnych i ogłoszona przez wojewodę w dzienniku urzędowym województwa zachodniopomorskiego.

W kontrolowanym okresie, na podstawie stosownych uchwał rad gmin, do UMGR przystąpiły Gminy: Świdwin, Rewal, Karnice i Węgorzyno, natomiast wystąpiły: Gmina Łobez i Miasto Świdwin. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wbrew przepisom § 7 w zw. z § 6 i § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2001 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru związków międzygminnych oraz ogłaszania statutów związków³ nie dokonano zmiany statutu UMGR poprzez odpowiednie wpisanie lub wykreślenie w załączniku nr 1 do statutu, Gminy Węgorzyno, która przystąpiła oraz Gminy Łobez i Miasta Świdwin, które wystąpiły w kontrolowanym okresie z UMGR.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na sprzeczny z obowiązującymi przepisami ustawowymi zapis § 11 statutu UMGR, w którym stwierdzono, że: *(...) władzą unii jest zgromadzenie unii, a jej organami zarząd i komisja rewizyjna*, bowiem usg nie przewiduje pojęcia „władza” dla określenia zgromadzenia związku. Ustawa ta przewiduje dwa organy związku międzygminnego: zgromadzenie związku jako jego organ stanowiący i kontrolny (art. 69 ust. 1 usg) oraz zarząd związku jako jego organ wykonawczy (art. 73 ust. 1 usg), w związku z czym organem związku międzygminnego nie może być komisja rewizyjna.

NIK stwierdziła, że zastępca Wójta Gminy Świdwin reprezentował Gminę zgromadzeniu oraz wchodził w skład zarządu UMGR na podstawie uchwał zgromadzenia UMGR nr: 3/2005 z dnia 31 marca 2005 r., 3/2006 z dnia 28 marca 2006 r., 3/2007 z dnia 19 marca 2007 r., podczas gdy w dokumentacji UMGR brak było stosownej uchwały Rady Gminy w Świdwinie (powierzającej mu reprezentowanie Gminy w UMGR) podjętej na wniosek wójta (art. 70 ust. 2 usg).

NIK zwraca także uwagę na fakt, że zapisy § 16 statutu UMGR, stanowiące że *„Przewodniczący Zarządu jest jednocześnie Przewodniczącym Zgromadzenia Unii”* są sprzeczne z przepisami art. 27 pkt 2 w zw. z art. 69 ust. 3 usg, które stanowią, że funkcji przewodniczącego zgromadzenia związku nie można łączyć z funkcją przewodniczącego zarządu związku.

UMGR zgodnie z wymogami określiła dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości. Jednak w kontrolowanym okresie wystąpiły nieprawidłowości, dotyczące Zakładowego Planu Kont (ZPK) wprowadzonego zarządzeniem Dyrektora Biura

³ Dz.U. z 2001 r. Nr 121, poz. 1307.

Związku z dnia 24 maja 2000 r., który w latach 2003 - 2004 nie obejmował zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej, czym naruszono przepis art. 10 ust.1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ (uor); nieprawidłowość ta została usunięta w nowym planie kont, wprowadzonym 31.03.2005 r.

Badanie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej wykazało, że instrukcja kancelaryjna i regulamin organizacyjny oraz instrukcja obiegu dokumentów finansowo-księgowych (z 2000 r., ze zmianą w 2005 r.) zostały ustalone przez Dyrektora Biura Związku. Ustalenie wymienionych instrukcji i regulaminu należało do kompetencji Przewodniczącego Zarządu Związku jako kierownika jednostki, a nie Dyrektora Biura Związku.

Ponadto w kontrolowanym okresie Zarząd UMGR nie przekazywał Wojewodzie Zachodniopomorskiemu uchwał organów związku, do czego zobowiązywał art. 90 ust. 1 w zw. z art. 99 ust. 1a usg.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych UMGR, które obejmowały zbiory wymienione w art. 13 ust. 1 uor i były prowadzone wg zasad określonych w art. 13 ust. 2-6, art. 14-16 i art. 24 uor, oraz sposobu przechowywania dowodów księgowych.

W ocenie NIK, UMGR prawidłowo wywiązywała się z obowiązków określonych w rozporządzeniach ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 13 marca 2001 r.⁵, z dnia 19 sierpnia 2005 r.⁶, z dnia 27 czerwca 2006 r.⁷ Stwierdzono, że wymagane sprawozdania budżetowe były sporządzane i przekazywane terminowo do RIO.

Zarząd UMGR prawidłowo wywiązywał się z obowiązku opracowania i przedstawienia najpóźniej do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy (art. 52 ust. 2 usg i art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁸, w związku z art. 73a ust. 1 usg) RIO i Walnemu Zgromadzeniu, na każdy rok budżetowy projektu uchwały budżetowej Związku wraz z prognozą łącznej kwoty długu na koniec roku budżetowego i lata następne oraz informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami.

W kontrolowanym okresie gminy dokonywały wpłat składek w kwotach określonych w uchwałach Walnego Zgromadzenia UMGR po otrzymaniu not z Biura Związku. Natomiast do gmin, które zalegały z zapłatą składki wysyłano wezwania do zapłaty.

Kontrola wydatków z okresu 2006-2009 (do 30.06.) ewidencjonowanych w dziale 630 (Turystyka) – po 3 wydatki w każdym roku i w dziale 750 (Administracja publiczna), dotyczących wynagrodzeń osobowych pracowników i podróży służbowych wykazała, że nie przekroczono

⁴ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁵ Dz.U. Nr 24 poz. 279 ze zm., utrata mocy z dniem 22.09.2005 r.

⁶ Dz.U. Nr 170, poz. 1426, utrata mocy z dniem 1.07.2006 r.

⁷ Dz.U. Nr 115 poz. 781 ze zm., utrata mocy z dniem 9.02.2010 r.

⁸ Dz.U. Nr 249 poz. 2104 ze zm., obowiązująca do 31.12.2009 r.

planu poszczególnych rodzajów wydatków oraz realizowano je zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków - art. 35 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

W kontrolowanym okresie Związek nie był zadłużony i nie korzystał z pożyczek i dotacji oraz funduszy celowych i unijnych. Z budżetu Związku nie udzielano dotacji przedmiotowych oraz dotacji na cele publiczne. Nie udzielano także pomocy innym związkom lub jednostkom samorządu terytorialnego. Związek nie wykonywał zadań z zakresu administracji publicznej na podstawie zawartych porozumień.

W okresie objętym kontrolą jedynym mieniem posiadanym przez UMGDR były środki finansowe ze składek członkowskich. Związek nie posiadał środków trwałych, w tym nieruchomości gruntowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Niezwłoczne dostosowanie statutu Związku do obowiązujących przepisów prawa i dokonanie zgłoszenia tych zmian organowi prowadzącemu rejestr związków międzygminnych.*
2. *Przekazanie Wojewodzie Zachodniopomorskiemu uchwał zaległych z lat 2003-2009.*
3. *Ustalenie przez Zarząd Związku instrukcji i regulaminów dotyczących funkcjonowania Związku.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Przewodniczącego – w terminie miesięcznym od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego - informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Przewodniczącemu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.